C/2026/3570

6.7.2026.

IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA NADZORNOG ODBORA OLAF-A – 2025.

(C/2026/3570)

Članovi odbora

Marita SALGRĀVE

Predsjednica nadzornog odbora (od 17. listopada 2025.)

Članica odbora od 23. rujna 2022.

Viša upraviteljica, razvojna inicijativa Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija, stručne i relevantne vrhovne revizijske institucije

Bivša članica Vijeća i direktorica revizije, Vrhovna revizijska institucija, Latvija

Dušan STERLE

Član odbora od 28. ožujka 2022.

Ministar savjetnik u stalnom predstavništvu Slovenije pri Europskoj uniji, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Slovenija

Bivši direktor Ureda za nadzor proračuna Republike Slovenije

Angelo Maria QUAGLINI

Član odbora od 23. rujna 2022.

Sudac Revizorskog suda, Italija

Maria STYLIANIDI

Članica odbora od 6. svibnja 2025.

Odvjetnica i docentica na Sveučilištu Frederick, Cipar

Andrei-Atila-Luca CHENDI

Član odbora od 1. listopada 2025.

Bivši direktor Uprave za kontrolu (Služba za borbu protiv prijevara), Rumunjska

Teresa ANJINHO

Članica odbora od 23. rujna 2022. do 7. veljače 2025.

Europski ombudsman, Strasbourg, Francuska

Predgovor

Nadzorni odbor Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) nastavio je 2025. raditi u skladu s prioritetima utvrđenima u Uredbi o OLAF-u (Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013) i svojom ustaljenom radnom praksom. Na aktivnosti odbora u drugoj polovini godine osobito je utjecala i Bijela knjiga Europske komisije o preispitivanju strukture za borbu protiv prijevara, koja je pokrenula šire promišljanje o budućnosti strukture EU-a za borbu protiv prijevara.

Odbor je kao jedan od sudionika te strukture aktivno pratio tekuću raspravu i pritom dao svoj doprinos. Odbor smatra da je ta inicijativa iznimno važna jer prijevare i korupcija narušavaju povjerenje javnosti, ugrožavaju pravedno tržišno natjecanje i oslabljuju financijske temelje EU-a. Jačanje pravnog okvira i moderniziranje načina na koji funkcionira sustav za borbu protiv prijevara omogućilo bi EU-u da preduhitri sve sofisticiranije rizike od prijevare, a pritom bi dodatno pridonijelo učinku OLAF-a i ulozi njegova nadzornog odbora.

— Jedan od najvećih doprinosa odbora preispitivanju strukture EU-a za borbu protiv prijevara i glavni cilj njegova rada 2025. bila je sveobuhvatna i neovisna ocjena primjene i učinka Uredbe o OLAF-u. Mišljenje odbora o tom pitanju, kao i u ostalim aktivnostima, čvrsto se temelji na dokazima. Pregledao je OLAF-ove spise predmeta, proučio istražnu praksu i nastojao shvatiti kako taj sustav funkcionira u stvarnosti. Kad su se pojavile sustavne poteškoće, odbor je sagledao situaciju šire od pojedinačnih predmeta kako bi utvrdio njihove temeljne uzroke. Zahvaljujući tom pristupu u njegovim se preporukama sagledavaju osnovni uzroci i pružaju konstruktivne smjernice za jačanje okvira EU-a za borbu protiv prijevara.

— Odbor je predložio poboljšanja pravnog okvira i operativne prakse iz tri ključne perspektive: (i) granice OLAF-ovih istraga, uključujući njegov mandat i neovisnost, (ii) provođenje istraga, uključujući njihovo trajanje, postupovna jamstva i suradnju s drugim sudionicima strukture za borbu protiv prijevara te (iii) djelotvornost i dodana vrijednost OLAF-ovih preporuka.

— Odbor je 2025. posvetio pozornost još jednom važnom aspektu okvira za suradnju: OLAF-ovoj dužnosti da prijavi navodno kažnjivo postupanje Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO). U toj je analizi ispitao kako OLAF prikuplja i ocjenjuje relevantne informacije prije nego što odluči hoće li prijaviti neki slučaj te donosi li takve odluke neovisno, bez nepotrebne odgode i potpuno u skladu s važećim pravnim okvirom. Odbor trenutačno dovršava tu analizu i predstavit će je u zasebnom mišljenju koje namjerava donijeti u prvoj polovini 2026.

— Nadalje, odbor je 2025. u skladu sa svojom svakogodišnjom praksom i Uredbom o OLAF-u ispitao prednacrt proračuna OLAF-a za 2026. i donio odgovarajuće mišljenje. Odbor je smatrao da prednacrt proračuna OLAF-a za 2026. pruža čvrstu osnovu koja omogućuje Uredu da ispuni svoj mandat i zadaće u skladu s Uredbom o OLAF-u. Međutim, odbor je istaknuo da bi u slučaju daljnjih smanjenja OLAF-ovih ljudskih resursa trebalo temeljito i pažljivo ispitati njihov utjecaj na OLAF-ov rad i njegovu sposobnost provođenja osnovnih funkcija. Odbor je ujedno ukazao na važnost razvoja i primjene alata umjetne inteligencije radi boljeg otkrivanja i sprečavanja prijevara i napomenuo da bi trebalo više uložiti u IT infrastrukturu i specijalizirano stručno znanje kako bi se taj rad omogućio.

— Trajanje istraga i dalje je važan pokazatelj djelotvornosti OLAF-ova rada. Odbor je i 2025. pomno pratio vremenske okvire istraga, a posebnu je pozornost posvetio istragama koje traju dulje od 36 mjeseci. Odbor je ispitao jesu li prekidi istražnih aktivnosti bili opravdani, jesu li dugotrajne istrage u dovoljnoj mjeri postavljene kao prioriteti kako bi se brže dovršile i je li ukupno trajanje svakog predmeta bilo razmjerno njegovoj složenosti. Dodatne pojedinosti o nalazima odbora navedene su u ovom izvješću.

— Još jedan važan aspekt rada odbora 2025. bila je temeljita procjena provedbe preporuka koje je odbor izdao OLAF-u u svojim mišljenjima od 2021. do 2024. Odbor je utvrdio da je 58 % preporuka uspješno provedeno, a 17 % tek djelomično, dok ih 15 % više nije bilo primjenjivo zbog promjene okolnosti. U preostalih 10 % slučajeva odbor je smatrao da OLAF mora poduzeti dodatne korake.

— Neriješena pitanja uglavnom se odnose na jačanje OLAF-ove sposobnosti da djelotvorno upravlja trajanjem istraga, pojašnjavanje opsega istraga i daljnji razvoj suradnje između OLAF-a i EPPO-a. Odbor pritom prepoznaje da se očekuju važne promjene u kontekstu aktualnog preispitivanja strukture EU-a za borbu protiv prijevara. Dodatne pojedinosti o nalazima odbora navedene su u ovom izvješću.

Odbor je u jednom dijelu 2025. radio u smanjenom sastavu nakon ostavke Terese Anjinho u veljači 2025. i prijašnje ostavke Thierryja Cretina u srpnju 2024. Unatoč tom privremenom smanjenju broja članova odbor je nastavio izvršavati svoja zaduženja. Ponovno je imao obveznih pet članova kad je u svibnju 2025. imenovana Maria Stylianidi, a u listopadu 2025. Andrei-Atila-Luca Chendi.

Na kraju bih u ime članova odbora htjela zahvaliti glavnom direktoru OLAF-a na otvorenu i konstruktivnu pristupu u komunikaciji između odbora i OLAF-a. Odbor želi izraziti zahvalnost i vršiteljici dužnosti glavnog direktora na suradnji nakon odlaska prijašnjeg glavnog direktora. Na kraju bih ukazala na dragocjenu potporu tajništva pod vodstvom vršitelja dužnosti voditelja, koje je svojom profesionalnošću i posvećenošću iznimno pridonijelo radu odbora. Odbor zahvaljuje i institucionalnim partnerima iz cijele strukture EU-a za borbu protiv prijevara na konstruktivnoj suradnji jer djelotvorna zaštita financijskih interesa EU-a u konačnici ovisi o zajedničkoj snazi cijelog sustava.

Marita Salgrāve
Predsjednica nadzornog odbora

Sadržaj

Stranica

Predgovor 2

Sadržaj 5

1. O odboru 5

2. Nadzorne aktivnosti 6

2.1 Mišljenje 1/2025 o OLAF-ovim unutarnjim istragama uznemiravanja u institucijama, tijelima, uredima i agencijama EU-a 6

2.2 Mišljenje 2/2025 o prednacrtu proračuna OLAF-a za 2026. 7

2.3 Nacrt mišljenja priloženog Evaluacijskom izvješću Komisije o Uredbi o OLAF-u 8

2.4 Nadzor nad OLAF-ovom dužnošću izvješćivanja EPPO-a o kažnjivom postupanju 9

2.5 Nadzor nad trajanjem OLAF-ovih istraga 10

2.5.1 Izvješća o istragama duljima od 12 mjeseci koje je odbor primio 2025. 11

2.5.2 OLAF-ove istrage koje su 2025. trajale dulje od 36 mjeseci 13

2.6 Nadzor nad OLAF-ovom primjenom preporuka nadzornog odbora 17

2.7 Nadzor nad pojedinačnim pritužbama podnesenima OLAF-u 19

3. Suradnja 19

3.1. Suradnja s OLAF-om 19

3.2. Odnosi s dionicima 20

4. Upravljanje i resursi 21

4.1. Načini rada nadzornog odbora 21

4.2. Tajništvo 21

4.3. Proračunska pitanja 22

1. **O odboru**

1. Nadzorni odbor Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) („odbor”) neovisno je tijelo osnovano Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 ([1]) („Uredba o OLAF-u”) kako bi redovitim nadzorom nad provedbom istražne uloge OLAF-a pospješio i zajamčio neovisnost OLAF-a.

2. Odbor se sastoji od pet neovisnih vanjskih stručnjaka („članovi”), koje na pet godina dogovorno imenuju Europski parlament, Vijeće i Europska komisija ([2]). Članovi obavljaju svoju ulogu potpuno neovisno. Oni ne smiju tražiti ni primati upute ni od jedne države, institucije, tijela, ureda ili agencije EU-a. Članovi odbora imenuju se na dužnost privremeno, a u radu im pomaže tajništvo koje osigurava Komisija. Tajništvo radi trajno pod izravnim vodstvom odbora i neovisno o Komisiji, OLAF-u ili bilo kojem drugom tijelu. Tajništvo ima važnu ulogu jer odboru olakšava izvršavanje zadaća nadzora.

3. S obzirom na prirodu OLAF-ovih istraga protiv odluke glavnog direktora OLAF-a o pokretanju ili zaključenju istrage nije moguće uložiti pravni lijek pred sudovima EU-a ([3]). To znači da, zajedno s nadzornikom postupovnih jamstava (koji rješava pritužbe protiv OLAF-a zbog nepoštovanja postupovnih jamstava i pravila koja se primjenjuju na istrage) ([4]), odbor ima ključnu ulogu kao neovisno tijelo kojem su povjereni nadzor i preispitivanje načina na koji OLAF provodi istrage. Odbor je stoga u povlaštenom položaju jer institucijama EU-a pruža uvid u funkcioniranje OLAF-a i jamči da OLAF radi na zakonit način i u skladu s primjenjivim postupovnim jamstvima.

4. U skladu s Uredbom o OLAF-u odboru je povjerena trostruka uloga: (i) redovit nadzor nad OLAF-ovom istražnom ulogom, (ii) pružanje pomoći glavnom direktoru OLAF-a u obavljanju njegovih dužnosti i (iii) izvještavanje institucija EU-a.

5. Konkretno, redovitim nadziranjem OLAF-ovih istraga odbor nastoji zajamčiti:

   i. da nema vanjskog uplitanja u istražnu ulogu OLAF-a;

   ii. da glavni direktor sve odluke donosi u skladu s načelima zakonitosti i nepristranosti i da su one u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima ([5]) i postupovnim jamstvima utvrđenima Uredbom o OLAF-u.

6. Rad odbora uključuje upućivanje **mišljenja** i, prema potrebi, **preporuka** glavnom direktoru OLAF-a o istražnom radu OLAF-a, trajanju njegovih istraga i sredstvima koja su OLAF-u potrebna za provedbu tih istraga. Odbor sastavlja i **opaske** ([6]) o nacrtu OLAF-ovih smjernica o istražnim postupcima ([7]). Odbor se svojim mišljenjima i preporukama nikad ne upliće u provedbu tekućih istraga OLAF-a.

([1]) Članak 15. stavak 2. Uredbe (EU) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) 2016/2030 i Uredbom (EU, Euratom) 2020/2223. Pročišćena verzija dostupna je na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117.

([2]) Kako bi se očuvalo iskustvo stečeno radom u odboru, članovi se mijenjaju naizmjenično u skladu s Uredbom o OLAF-u.

([3]) Rješenje Općeg suda od 12. studenog 2018., Stichting Against Child Trafficking/Komisija, T-658/17, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) Vidjeti članak 9.a stavak 8. Uredbe o OLAF-u.

([5]) Povelja Europske unije o temeljnim pravima, SL C 326, 26.10.2012., str. 391., dostupna na: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

([6]) Vidjeti članak 17. stavak 8. Uredbe o OLAF-u.

([7]) Smjernice osoblju OLAF-a o istražnim postupcima, na snazi od 1. siječnja 2026., dostupne na: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf.

2. **Nadzorne aktivnosti**

7. U skladu s člankom 15. Uredbe o OLAF-u odbor je u izvještajnoj godini glavnom direktoru OLAF-a uputio dva mišljenja, točnije Mišljenje 1/2025 ([8]) objavljeno 6. veljače 2025. i Mišljenje 2/2025 ([9]) objavljeno 2. lipnja 2025 ([10]). U njima je iznesen niz preporuka. Odbor je nastavio nadzirati trajanje OLAF-ovih istraga, kao i primjenu postupovnih jamstava. Ujedno je u izvještajnom razdoblju temeljito procijenio razinu provedbe preporuka koje su OLAF-u već izdane.

8. Uz prethodno navedene nadzorne aktivnosti i mišljenja objavljena 2025., odbor je u izvještajnoj godini odobrio nacrt mišljenja koje je objavljeno 21. siječnja 2026. (Mišljenje 1/2026) ([11]). Radio je i na novom mišljenju koje bi trebao donijeti i objaviti u prvoj polovini 2026.

2.1. ***Mišljenje 1/2025 o OLAF-ovim unutarnjim istragama uznemiravanja u institucijama, tijelima, uredima i agencijama EU-a***

9. Glavni direktor OLAF-a obavijestio je 2022. nadzorni odbor o određenim poteškoćama s kojima se OLAF susreo u nizu slučajeva povezanih s unutarnjim istragama uznemiravanja koje bi mogle ugroziti njegovu neovisnost.

10. Nakon što je primio te informacije, odbor je odlučio izdati mišljenje kako bi pojasnio ulogu i ovlasti OLAF-a u istraživanju neprimjerenog ponašanja i uznemiravanja u institucijama, tijelima, uredima i agencijama. Odbor je u tom kontekstu analizirao dodanu vrijednost koju te istrage donose borbi protiv uznemiravanja i sličnog neprimjerenog ponašanja dužnosnika EU-a i članova institucija, tijela, ureda i agencija. Analiza je obuhvatila uzorak od 29 OLAF-ovih predmeta (9 zaključenih istraga i 20 odbačenih predmeta) koji su provedeni od 2018. do 2023.

11. Odbor je u prosincu 2024. odobrio svoj nacrt mišljenja, koji je službeno donesen i objavljen u siječnju 2025. U godišnjem izvješću za 2024. odbor je detaljno analizirao glavni sadržaj tog mišljenja. Glavni zaključci sažeto su prikazani u nastavku.

12. Odbor je napomenuo da je nakon presude u predmetu Dalli ([12]) utvrđeno da je OLAF nadležan za provedbu unutarnjih istraga ozbiljnih pitanja povezanih s obavljanjem profesionalnih dužnosti osoblja i članova institucija, tijela, ureda i agencija, bez obzira na financijski učinak, što se temelji na članku 1. stavku 4. Uredbe o OLAF-u.

13. Analiza predmeta pokazala je da OLAF obično ne istražuje činjenice koje se odnose na dužnosnike ili osobe na rukovodećim položajima srednje razine ako institucija, tijelo, ured ili agencija može sama provesti djelotvornu istragu te im radije prepušta to pitanje na temelju članka 5. stavka 6. Međutim, OLAF istražuje optužbe protiv viših dužnosnika ili članova institucija, tijela, ureda i agencija kako bi se osigurala neovisnost. Odbor je utvrdio da OLAF rješava pritužbe zbog uznemiravanja u skladu sa svojim mandatom, što donosi veću neovisnost u predmetima koji se odnose na više dužnosnike. Unutarnje istrage u institucijama, tijelima, uredima i agencijama možda neće biti dovoljno objektivne ili ne postoje dostatni resursi za njihovo provođenje, a mogu ugroziti i ugled te ustanove.

([8]) Mišljenje nadzornog odbora 1/2025, OLAF-ove unutarnje istrage uznemiravanja u institucijama, tijelima, uredima i agencijama EU-a.
([9]) Mišljenje nadzornog odbora 2/2025, Prednacrt proračuna OLAF-a za 2026.
([10]) Sva donesena mišljenja i godišnja izvješća navedena u ovom dokumentu dostupna su na internetskoj stranici nadzornog odbora: Mišljenja i izvješća – Nadzorni odbor OLAF-a – Europska unija.
([11]) Mišljenje nadzornog odbora 1/2026 priloženo Evaluacijskom izvješću Komisije o primjeni i učinku Uredbe o OLAF-u.
([12]) Presuda od 6. lipnja 2019., Dalli/Komisija, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, potvrđena presudom od 25. veljače 2021., Dalli/Komisija, C-615/19P, ECLI:EU:C:2021:133. Sud je u toj važnoj presudi izričito ispitao pitanje OLAF-ove ovlasti za provedbu unutarnjih istraga koje ne utječu na financijske interese EU-a. U točki 62. presude Sud je zaključio da „izostanak učinka na financijske interese Unije ne utječe na mogućnost OLAF-a da pokrene istragu".

14. Većina institucija, tijela, ureda i agencija surađivala je s OLAF-om, no u dva predmeta došlo je do otpora koji je usporio istrage. Odbor je istaknuo da nakon što OLAF pokrene istragu, institucije, tijela, uredi i agencije moraju u potpunosti surađivati i ne smiju provoditi usporedne istrage jer u protivnom krše važeći pravni okvir i narušavaju OLAF-ovu neovisnost.

2.2. ***Mišljenje 2/2025 o prednacrtu proračuna OLAF-a za 2026.***

15. Odbor svake godine donosi mišljenje o prednacrtu proračuna OLAF-a kako bi se institucijama EU-a zajamčilo da se nacrtom proračuna čuva neovisnost istražne uloge OLAF-a. Točnije, u mišljenju odbora ispituje se raspolaže li OLAF dostatnim financijskim i ljudskim resursima za jačanje borbe protiv prijevara, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti te za učinkovito izvršavanje zadaća koje su mu dodijeljene.

16. Odbor je 2. lipnja 2025. izdao Mišljenje 2/2025 o prednacrtu proračuna OLAF-a za 2026. U Mišljenju je navedeno da se predviđeni proračun OLAF-a povećao za 3,8 % u odnosu na proračun za 2025. Predložena povećanja u određenim proračunskim linijama bila su opravdana i u skladu sa smjernicama Komisije za izradu nacrta proračuna OLAF-a za 2026.

17. Rashodi za osoblje bili su glavni čimbenik troška, na koji se izdvaja više od 72 % ukupnog proračuna. Odbor je napomenuo da je OLAF-ov plan radnih mjesta za 2026. smanjen za šest radnih mjesta u odnosu na prethodnu godinu te sad ukupno ima 310 radnih mjesta. To je smanjenje rezultat modela linearnog doprinosa koji moraju primjenjivati sve službe Komisije kako bi se omogućila buduća preraspodjela stalno zaposlenog osoblja u prioritetna područja. S obzirom na posljednje smanjenje plana radnih mjesta i činjenicu da je OLAF od 2018. morao ukinuti 47 radnih mjesta, odbor je istaknuo da bi trebalo pažljivo ispitati svako daljnje smanjenje OLAF-ovih ljudskih resursa.

18. Odbor je napomenuo da će OLAF-ova proračunska linija za „troškove službenih putovanja i reprezentacije" ostati jednaka kao 2025., čime će se očuvati ključni kapaciteti OLAF-a za provedbu inspekcija na terenu unutar i izvan EU-a u okviru njegovih istraga.

19. OLAF-ov proračun za „informacijsku i komunikacijsku tehnologiju" povećan je za 100 000 EUR, što je povećanje od 1,76 % u odnosu na razinu iz 2025. Odbor je naveo da će se tim povećanjem uglavnom pokriti troškovi povezani s postupkom reorganizacije.

20. Odbor je istaknuo da je važna značajka proračuna OLAF-a njegova međusobno povezana struktura, koja omogućuje izvršavanje „unutarnjih" proračunskih prijenosa među proračunskim linijama za koje nije potrebno tražiti dopuštenje proračunskog tijela EU-a. Zahvaljujući toj mogućnosti OLAF je u prošlosti uspijevao odgovoriti na nepredviđene događaje i probleme te upravljati svojim proračunom uz veći stupanj fleksibilnosti nego bilo koja glavna uprava Komisije. Odbor se oduvijek zalagao za autonomiju OLAF-a u upravljanju proračunom kao dodatno (proračunsko) jamstvo njegove neovisnosti.

21. Međutim, odbor je naglasio da je važno da OLAF pri upravljanju svojim proračunom u što većoj mjeri poštuje opća proračunska načela utvrđena u člancima od 6. do 38. Uredbe o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun EU-a ([13]), uključujući načela transparentnosti i specifikacije.

22. Odbor je zaključio da je prednacrt proračuna OLAF-a za 2026. u skladu s Komisijinim proračunskim prijedlozima za utvrđivanje Komisijina nacrta proračuna za 2026. Međutim, istaknuo je i da je važno da OLAF zadrži dostatne razine osoblja kako bi ispunio svoj mandat i da ljudski resursi budu u skladu s OLAF-ovim operativnim potrebama. Na kraju je skrenuo pozornost na činjenicu da bi razvoj i primjena alata umjetne inteligencije, ključnih za budućnost otkrivanja i sprečavanja prijevara, zahtijevali dodatna ulaganja u IT infrastrukturu i specijalizirano stručno znanje.

([13]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2.3. ***Nacrt mišljenja priloženog Evaluacijskom izvješću Komisije o Uredbi o OLAF-u***

23. U skladu s člankom 19. stavkom 1. Uredbe o OLAF-u Komisija je dužna provesti potpunu evaluaciju „primjene i učinka" Uredbe o OLAF-u, „posebice kada je riječ o učinkovitosti i djelotvornosti suradnje između Ureda [OLAF-a] i EPPO-a". U članku 19. stavku 1. ujedno se zahtijeva da odbor podnese zasebno, neovisno mišljenje koje se prilaže evaluacijskom izvješću Komisije.

24. U travnju 2024. glavni direktor OLAF-a izvijestio je odbor da je OLAF, u skladu sa svojom funkcijom službe Komisije za izradu politike za borbu protiv prijevara, započeo postupak evaluacije Uredbe o OLAF-u. Od odbora je u tom kontekstu zatraženo da dostavi svoje mišljenje.

25. Odbor je odobrio svoj nacrt mišljenja u prosincu 2025. i službeno ga donio u siječnju 2026. ([14])

26. Odbor je u tom mišljenju proveo sveobuhvatnu i neovisnu procjenu primjene i učinka Uredbe o OLAF-u na temelju svojeg jedinstvenog iskustva u nadzoru. S jedne se strane oslonio na službena mišljenja, nalaze koji se temelje na dokazima i prethodno sastavljene preporuke. S druge je strane iznio stajališta i prijedloge koje još nije službeno iznio OLAF-u, i to na temelju izravnih dokaza ili sekundarnih informacija koje je od njega primio.

27. Odbor je prvo analizirao i procijenio ključne izmjene Uredbe o OLAF-u koje su uvedene donošenjem (i) Uredbe 2016/2030, kojom su ojačani neovisnost i funkcioniranje nadzornog odbora tako što je Komisija postala zadužena za njegovo tajništvo ([15]) i (ii) Uredbe 2020/2223 ([16]), kojom su usklađene OLAF-ove i EPPO-ove operacije i uvedena važna postupovna i operativna poboljšanja. Zatim je odbor u cijelosti pregledao Uredbu o OLAF-u i iznio opažanja o odredbama koje su uvedene izmjenama iz 2016. i 2020. te o aspektima te uredbe na koje te izmjene nisu utjecale. Zaključno, za sve slabosti i nedostatke koje je utvrdio u postojećoj izmijenjenoj Uredbi o OLAF-u odbor je iznio konkretne prijedloge za jačanje i pojašnjavanje relevantnih odredbi.

28. Na temelju te analize odbor je iznio prijedloge o nekoliko odredbi kako bi se eventualno revidirale nakon postupka evaluacije. Podijelio je te prijedloge na četiri tematska područja. Prvo, razmotrio je granice OLAF-ovih istraga, pri čemu se bavio pitanjima koja se obično pojavljuju u početnoj fazi istraga ([17]). Drugo, proučio je neke važne aspekte koji su specifični za provođenje OLAF-ovih istraga, od postupovnih jamstava do suradnje između OLAF-a i EPPO-a ([18]). Treće, naveo je primjedbe i prijedloge koji se odnose na vrijednost OLAF-ova izvješća i kako bi trebalo dalje postupati ([19]). Četvrto, iznio je opaske i prijedloge o funkcioniranju nadzornog odbora ([20]).

29. Kad je riječ o **granicama OLAF-ovih istraga**, odbor je ponovio da je pravi trenutak da se pojasni opseg OLAF-ova mandata, u skladu s važnom presudom u predmetu Dalli. Odbor smatra da je na temelju važećeg pravnog okvira, kako se tumači u relevantnoj sudskoj praksi, OLAF ovlašten za istragu pitanja koja se odnose na zaštitu financijskih interesa EU-a, ali i pitanja koja prelaze tu zaštitu ([21]). Nadalje, odbor je posebno istaknuo mogućnost da se OLAF-ov

([14]) Mišljenje nadzornog odbora 1/2026 priloženo Evaluacijskom izvješću Komisije o primjeni i učinku Uredbe o OLAF-u.
([15]) Uredba (EU, Euratom) 2016/2030 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 u pogledu tajništva nadzornog odbora Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) (SL L 317, 23.11.2016., str. 1., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/2030/oj).
([16]) Uredba (EU, Euratom) 2020/2223 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 u pogledu suradnje s Uredom europskog javnog tužitelja i djelotvornosti istraga koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (SL L 437, 28.12.2020., str. 49., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2223/oj).
([17]) Mišljenje nadzornog odbora 1/2026, poglavlje 3.1.
([18]) Mišljenje nadzornog odbora 1/2026, poglavlje 3.2.
([19]) Mišljenje nadzornog odbora 1/2026, poglavlje 3.3.
([20]) Mišljenje nadzornog odbora 1/2026, poglavlje 3.4.
([21]) Odbor je već izrazio to stajalište u Mišljenju 4/2024 i Mišljenju 1/2025.

mandat proširi na dodatna područja s obzirom na to da se sve više prepoznaje njegovo specijalizirano stručno znanje i dodana vrijednost u rješavanju složenih predmeta za koje je nadležno više jurisdikcija. Kako bi se to postiglo, odbor napominje da bi se moglo razmotriti da se u Uredbu ponovno uvede strukturirani sustav za određivanje prioriteta među OLAF-ovim istragama. Odbor je ujedno ukazao na važnost očuvanja OLAF-ove operativne neovisnosti, posebno s obzirom na jasno definiran postupak delegiranja ovlasti OLAF-ova glavnog direktora. Odbor je dodatno istaknuo da je važno da Uredba sadržava jasne definicije pojmova kao što su „dovoljno utemeljena sumnja" i da se uvede definicija „opsega istrage" u članak 5. izmijenjene Uredbe o OLAF-u („Pokretanje istraga").

30. Odbor je iznio nekoliko primjedbi o složenom pitanju **provođenja OLAF-ovih istraga**. Među ostalim je naveo da se u Uredbi o OLAF-u izričito spominje činjenica da bi istrage trebalo zaključiti u „razumnom roku" i da bi za predmete koji traju dulje od 24 mjeseca glavni direktor OLAF-a trebao donijeti službenu odluku o daljnjim koracima. Odbor je ujedno predložio da se preispita odredba prema kojoj se mišljenje revizijskog tima o zaključenju istraga „prilaže završnom izvješću o istrazi" kako bi se osiguralo da ono ostane interni dokument, čiji se zaključci prenose vanjskim primateljima samo prema potrebi. Odbor je o suradnji između OLAF-a i EPPO-a smatrao da bi dodatne smjernice o pojmu „navoda za koje je očito da su neosnovani" iz članka 12.c stavka 3. omogućile veću jasnoću, što bi pridonijelo dosljednijoj suradnji između ta dva tijela. Za postupovna jamstva odbor je predložio da se ukine nepotrebno različito postupanje prema osobama koje su umiješane u unutarnje i vanjske istrage te da se osigura *effet utile* postupnih jamstava koja su već utvrđena u Uredbi o OLAF-u.

31. Odbor je ujedno razmotrio ključno pitanje o kojem se već dugo raspravlja, a to je **vrijednost OLAF-ovih preporuka i daljnje postupanje na temelju njih**. Odbor je u vezi s tim prepoznao da unatoč tomu što bi izmjena opće pravne vrijednosti OLAF-ova rada zahtijevala složena razmatranja, moguće je predvidjeti veće sudjelovanje OLAF-a u povratu sredstava na temelju financijskih preporuka. Odbor je ujedno predložio da se ojačaju mehanizmi koji su trenutačno utvrđeni u članku 11. Uredbe o OLAF-u radi usklađivanja pravne osnove s postojećim praksama nadzora i izvješćivanja. Kako bi se dodatno poboljšala stopa daljnjeg postupanja, odbor je predložio i da se proširi uloga službi za koordinaciju borbe protiv prijevara na način da se obuhvati postupanje na temelju OLAF-ovih preporuka.

32. Naposljetku, u Mišljenju su navedeni i prijedlozi za **funkcioniranje samog nadzornog odbora**. Odbor je u tom smislu predložio određena pojašnjenja u članku 15. Uredbe o OLAF-u kako bi se zaštitilo njegovo neovisno i nepristrano funkcioniranje te je pritom predložio da se u samoj Uredbi predvidi izravan elektronički pristup relevantnim dijelovima OLAF-ova sustava vođenja predmeta (OCM). Odbor je predložio i manje zakonodavne izmjene kako bi se osigurala potrebna komplementarnost između nadzornika postupovnih jamstava i nadzornog odbora u procjeni OLAF-ova poštovanja postupovnih jamstava.

2.4. *Nadzor nad OLAF-ovom dužnošću izvješćivanja EPPO-a o kažnjivom postupanju*

33. Na temelju važećeg pravnog okvira OLAF i EPPO imaju komplementarne uloge u zaštiti financijskih interesa EU-a. Točnije, izmijenjenom Uredbom o OLAF-u predviđeno je da bi EPPO i OLAF trebali uspostaviti i održavati blisku suradnju kako bi se zajamčila komplementarnost njihovih mandata i, prema potrebi, koordinacija njihovih aktivnosti. U skladu s izmijenjenom Uredbom o OLAF-u „[o]dnos između Ureda i EPPO-a trebao bi doprinijeti osiguravanju upotrebe svih sredstava za zaštitu financijskih interesa Unije" ([22]).

34. Odbor redovito izražava veliko zanimanje za to kako je novi pravni okvir uveden Uredbom o EPPO-u i izmijenjenom Uredbom o OLAF-u utjecao na OLAF-ove istražne aktivnosti i, općenitije, kako je suradnja između OLAF-a i EPPO-a ostvarena u praksi. Odbor smatra da je pravilna provedba mehanizama suradnje između ta dva tijela važna sastavnica OLAF-ove operativne neovisnosti i dobrog funkcioniranja. U tom kontekstu odbor smatra da je nadzor nad njihovom suradnjom neophodan dio njegova mandata i programa rada.

([22]) Uvodna izjava 4. Uredbe 2020/2223.

35. Odbor je u skladu s tim prioritetom u veljači 2024. izdao prvo zasebno mišljenje o dopunskim istragama koje provodi OLAF ([23]). Odbor je u svojim zaključcima pohvalio EPPO i OLAF na konstruktivnom zalaganju da taj mehanizam postane operativan. S obzirom na promjenjivu prirodu dopunskih istraga odbor je 2024. nastavio pratiti dopunske istrage koje provodi OLAF i način na koji se provode njegove preporuke ([24]).

36. Odbor je 2025. posvetio pozornost još jednom važnom aspektu okvira za suradnju, točnije OLAF-ovoj dužnosti izvješćivanja EPPO-a o navodnom kažnjivom postupanju. Ta obveza, kao i OLAF-ova dužnost da obustavi ili nadopuni istrage u predmetima koji su u nadležnosti EPPO-a, izravno utječe na OLAF-ove istražne funkcije. Nadzorom nad provedbom te dužnosti izvješćivanja odbor nastoji ojačati OLAF-ovu istražnu neovisnost. U toj je analizi provjerio sljedeće: (i) način na koji OLAF prikuplja, obrađuje i analizira sve relevantne informacije prije nego što odluči hoće li prijaviti slučaj EPPO-u, (ii) dolazi li do vanjskog uplitanja koje utječe na provođenje OLAF-ove istražne uloge, (iii) odlučuje li OLAF nepristrano i bez nepotrebne odgode i (iv) jesu li OLAF-ove aktivnosti potpuno usklađene s važećim pravnim okvirom.

37. U tom je kontekstu, i u skladu s člankom 15. stavkom 1. zadnjom alinejom Uredbe o OLAF-u i člancima 12. i 13. radnih dogovora između OLAF-a i nadzornog odbora ([25]), odbor imao pristup relevantnim spisima predmeta iz (i) uzorka od 25 predmeta koji su odbačeni zbog nadležnosti EPPO-a, (ii) 9 zaključenih predmeta koji su prvotno upućeni EPPO-u, ali ih EPPO nije preuzeo i (iii) 14 predmeta koji su obustavljeni zbog nadležnosti EPPO-a. Odbor je ujedno odabrao i analizirao: (iv) uzorak od 20 zaključenih istraga koje nisu prijavljene EPPO-u na temelju sljedećih kriterija: a) predmeti u kojima je EPPO naknadno zatražio informacije o predmetu nakon zaključenja OLAF-ove istrage, b) predmeti koji su se odnosili na pitanja povezana s Mehanizmom za oporavak i otpornost i c) predmeti u kojima je osigurana odgovarajuća zastupljenost svih odjela za istrage, kako bi barem dva predmeta iz svih OLAF-ovih odjela za istrage bila obuhvaćena tom procjenom.

38. Odbor trenutačno provodi analizu. Rezultati tog rada i preporuke koje se na njima temelje bit će predstavljeni u zasebnom mišljenju koje odbor namjerava donijeti u prvoj polovini 2026.

2.5. *Nadzor nad trajanjem OLAF-ovih istraga*

39. Članak 7. stavak 8. i članak 15. stavak 1. Uredbe o OLAF-u čine pravnu osnovu u skladu s kojom odbor analizira istrage koje traju dulje od 12 mjeseci kako bi osigurao da se OLAF-ove istrage provode neprekinuto i u roku razmjernom njihovim okolnostima i složenosti.

40. Redovitim nadzorom trajanja OLAF-ovih istraga i razloga za neprimjereno kašnjenje odbor nastoji provjeriti je li došlo do vanjskog ili unutarnjeg uplitanja u nepristranu provedbu istrage. Neopravdano dugotrajna istraga može ozbiljno negativno utjecati na: (i) postupovna prava umiješanih osoba i/ili (ii) daljnje postupanje u okviru istrage. Nadzorom duljine istraga odbor provjerava i jesu li ljudski i financijski resursi dodijeljeni OLAF-u učinkovito iskorišteni.

([23]) Mišljenje 1/2024, Dopunske istrage OLAF-a i EPPO-a.

([24]) Vidjeti Godišnje izvješće o aktivnostima nadzornog odbora za 2024., odjeljak 2.1.

([25]) Na temelju radnih dogovora između OLAF-a i nadzornog odbora, potpisanih 21. listopada 2021., OLAF odboru daje prava izravnog pristupa nekim dijelovima svojeg sustava vođenja predmeta (OCM) kako bi omogućio nadzornom odboru da provodi svoje aktivnosti nadzora u skladu s Uredbom 883/2013. U člancima 12. i 13. radnih dogovora utvrđena su načela tog pristupa.

41. Odbor smatra da je trajanje istraga važan pokazatelj učinkovitosti OLAF-ova rada i već dugi niz godina tome posvećuje posebnu pozornost. U svojem prethodnom mišljenju ([26]) Odbor je utvrdio određene nedostatke zbog kojih je glavnom direktoru OLAF-a upućen niz preporuka.

42. U svojem Mišljenju 3/2024 o nacrtu novih smjernica o istražnim postupcima ([27]) odbor je pohvalio napredak OLAF-a u upravljanju trajanjem istraga. Ujedno je naglasio i da je u okviru smjernica o istražnim postupcima važno dati jasne upute istražiteljima za sprečavanje neopravdanih razdoblja neaktivnosti za vrijeme istražnog postupka i rješavanje problema pretjerano dugih istraga. Odbor smatra da je OLAF uzeo u obzir te napomene i djelomično primijenio preporuke odbora u završnoj verziji smjernica o istražnim postupcima, koje su stupile na snagu 1. siječnja 2026 ([28]).

43. Točnije, u smjernicama o istražnim postupcima primijenjene su, u potpunosti ili u mjeri u kojoj je to moguće, brojne preporuke odbora o trajanju OLAF-ovih istraga ([29]), postupku odlučivanja u istragama ([30]), definiciji i promjenama opsega istraga ([31]), fazi odabira ([32]), pravima umiješanih osoba ([33]), terminologiji o snimanju telefonskih razgovora ([34]), klasifikaciji istraga ([35]) te unutarnjim postupcima za savjetovanje i kontrolu ([36]). Odbor pozdravlja i novu odredbu smjernica o istražnim postupcima o planovima rada, koji se moraju izraditi na početku istrage i ažurirati kad god je to potrebno, a pritom se moraju navesti rješenja i mjere za rješavanje problema ([37]).

44. Odbor je u izvještajnom razdoblju, kao i svake godine, od OLAF-a primio informacije o istragama koje traju dulje od 12 mjeseci. Kako bi bolje razumio na koji je način OLAF upravljao trajanjem svojih istraga i je li postupao u skladu s općim načelom proporcionalnosti, među ostalim s obzirom na prethodno sastavljene preporuke, odbor je proveo procjenu istraga koje traju dulje od 36 mjeseci (vidjeti odjeljak 2.5.2.).

2.5.1. *Izvješća o istragama duljima od 12 mjeseci koje je odbor primio 2025.*

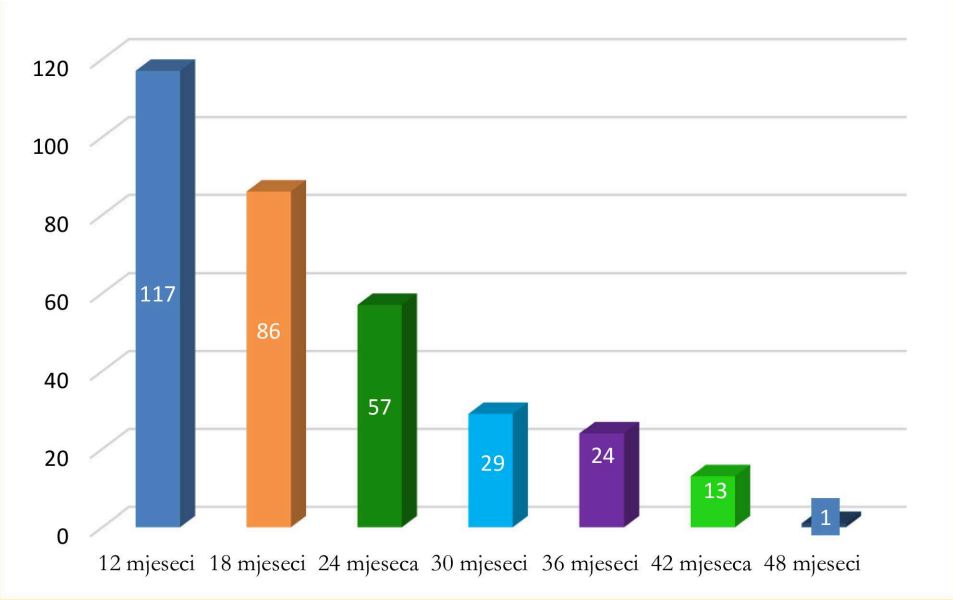
45. Ako se istraga ne može zatvoriti u roku od 12 mjeseci od pokretanja, na temelju članka 7. stavka 8. Uredbe o OLAF-u ([38]) glavni direktor OLAF-a dužan je 12 mjeseci nakon pokretanja istrage i svakih šest mjeseci nakon toga formalno o tome izvijestiti odbor. U tim izvješćima glavni direktor OLAF-a navodi razloge zbog kojih je istraga i dalje otvorena i, prema potrebi ([39]), korektivne mjere koje je potrebno poduzeti radi ubrzavanja istrage te očekivani rok završetka istrage.

([26]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, Analiza OLAF-ovih istraga koje su 2019. trajale dulje od 36 mjeseci.
([27]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, OLAF-ove smjernice o istražnim postupcima.
([28]) Za više pojedinosti vidjeti u nastavku odjeljak 2.6. „Nadzor nad OLAF-ovom primjenom preporuka nadzornog odbora”.
([29]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.1 točke vii. i viii.
([30]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.2 točke i., ii., iii., vii. i viii.
([31]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.3 točke i. i iv.
([32]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.4 točke i. i vi.
([33]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.5 točke iii. i iv.
([34]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.6.
([35]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.7 točke i. i ii.
([36]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.8 točke i. i ii.
([37]) Mišljenje nadzornog odbora 3/2024, preporuka I.1 točka vi. i preporuka I.9.
([38]) U članku 7. stavku 8. Uredbe 883/2013 navodi se: „Ako se istraga ne može zatvoriti u roku od 12 mjeseci od njezina otvaranja, glavni direktor po isteku tih 12 mjeseci i svakih šest mjeseci nakon toga izvještava nadzorni odbor, pri čemu navodi razloge i predviđene korektivne mjere kojima se ubrzava istraga.”
([39]) Riječi „prema potrebi” dodane su u tekst članka 7. stavka 8. Uredbe o OLAF-u Uredbom 2020/2223.

46. Odbor je 2025. od OLAF-a primio 484 izvješća o oko 327 pojedinačnih tekućih istraga koje traju dulje od 12 mjeseci. Od toga je 49 % istraga trajalo dulje od 24 mjeseca, a 16 % dulje od 36 mjeseci (slika 1).

Slika 1

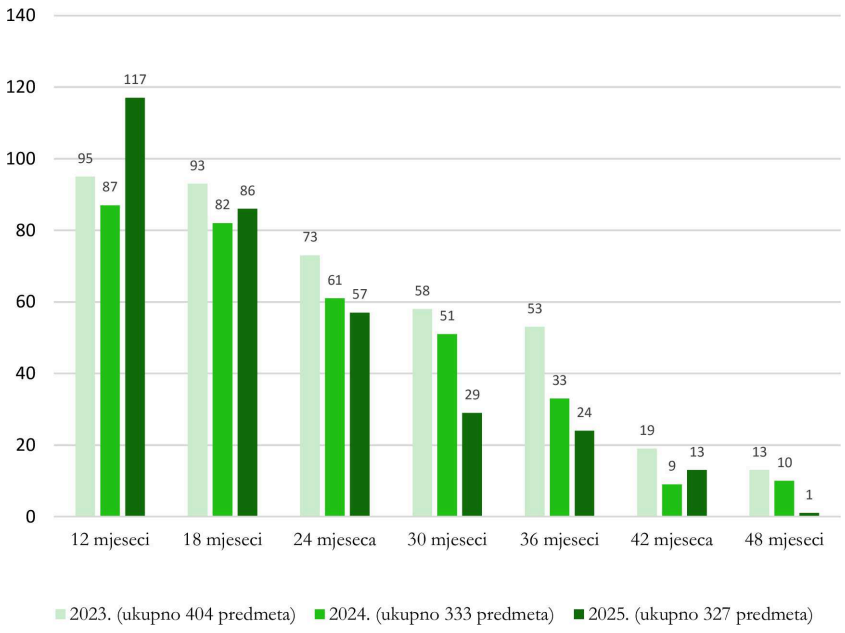
327 dugotrajnih pojedinačnih predmeta zabilježenih 2025.

47. Kako bi se te brojke stavile u kontekst, na slici 2 prikazan je usporedni pregled broja pojedinačnih istraga koje su u posljednje tri godine trajale dulje od 12 mjeseci. Vidljivo je postupno smanjenje ukupnog broja dugotrajnih predmeta o kojima je izvijestio glavni direktor OLAF-a, s 404 predmeta u 2023. na 333 u 2024. i 327 u 2025. To ukazuje na skraće prosječno trajanje dugotrajnih istraga, što upućuje na to da je OLAF do određene mjere brži u obradi tih predmeta. O tome, na primjer, svjedoče brojke koje se odnose na istrage koje traju dulje od 48 mjeseci. U 2023. bilo je 13 takvih istraga, a u 2024. bilo ih je 10. U okviru nadzora za 2025. odbor je uočio samo jedan takav slučaj.

Slika 2

Kretanje broja dugotrajnih pojedinačnih slučajeva o kojima je izviješteno od 2023. do 2025.

2.5.2. *OLAF-ove istrage koje su 2025. trajale dulje od 36 mjeseci*

48. Odbor je 2025. redovito nadzirao trajanje OLAF-ovih istraga, ponajprije onih koje su trajale dulje od 36 mjeseci. Nadzor je tijekom godine proveden u tri faze. Odbor je prvo analizirao predmete koji su trajali dulje od 36 mjeseci u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2025. (19 predmeta). Zatim je preispitao nove predmete koji su trajali dulje od 36 mjeseci od 1. srpnja do 30. rujna 2025. (7 novih predmeta). Na kraju je od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2025. preispitao završni skup predmeta koji su trajali dulje od 36 mjeseci (7 novih predmeta). U toj posljednjoj fazi odbor je ujedno analizirao napredak u sva 33 predmeta, uključujući novosti u 26 predmeta koje je analizirao u prvoj i drugoj fazi početkom godine. Odbor je u sve tri faze analizirao samo one prijavljene predmete koji su još bili u tijeku ([40]).

49. U skladu s člankom 10. radnih dogovora OLAF-a i odbora odbor je imao pristup spisima predmeta za prethodno navedene 33 istrage. Do kraja prosinca 2025. OLAF je zaključio 22 od tih predmeta ([41]), a 11 ih je bilo u tijeku ([42]).

50. Odbor je slao i zahtjeve za dostavu informacija kako bi stekao detaljan uvid u svaki analizirani slučaj. Odbor je propisno razmotrio OLAF-ove primjedbe pri donošenju konačnih zaključaka.

51. Odbor je u reviziji razmotrio pokazatelje navedene u nastavku.

Kontinuitet istražnih aktivnosti. Pomno je preispitan kontinuitet istražnih aktivnosti tijekom svakog predmeta. Odbor je u spisima predmeta provjerio razloge koje je OLAF naveo u svojim izvješćima nakon 12 mjeseci i analizirao kontinuitet aktivnosti između izvještajnih razdoblja. U skladu s ustaljenom praksom odbor je posebnu pozornost posvetio prekidima istražnih aktivnosti, koje je smatrao „alarmantnima" ako su bili dulji od tri mjeseca, dok je one dulje od šest mjeseci shvatio kao pokazatelje ozbiljnih prepreka na koje je naišao tim nadležan za predmet, a koje imaju ili bi mogle imati znatan utjecaj na ukupno trajanje istrage. Opravdanja (izričito navedena ili implicitna) tražio je u spisu predmeta ([43]). Odbor je razmotrio i procjenu kontinuiteta istraga koju je proveo OLAF-ov revizijski tim ([44]).

Planiranje istraga i određivanje operativnih prioriteta. Odbor je preispitao OLAF-ovu internu praksu upravljanja trajanjem istraga, pri čemu je posebnu pozornost posvetio planiranju i određivanju operativnih prioriteta. Odbor je procijenio jesu li svi odjeli OLAF-a zauzeli dosljedan i ujednačen pristup ([45]). Odbor je razmotrio i je li uprava OLAF-a istrage dulje od 36 mjeseci postavila kao operativne prioritete kako bi se ubrzalo njihovo okončanje ([46]).

Proporcionalnost i učinkovitost. Odbor je proveo i preliminarnu procjenu proporcionalnosti trajanja za svaku istragu, pri čemu je ocijenio je li opravdano s obzirom na okolnosti predmeta. Odbor je nadalje procijenio jesu li predložene korektivne mjere smislene i prikladne za otklanjanje razloga zbog kojih istraga nije dovršena.

52. Analiza koju je odbor proveo 2025. može se sažeti kako slijedi.

([40]) Ukupno je izviješteno o 38 predmeta u kojima su istrage trajale dulje od 36 mjeseci. Pet predmeta koji su prijavljeni odboru, ali su zaključeni prije provođenja analize, nije uzeto u obzir.
([41]) [Povjerljivo].
([42]) [Povjerljivo].
([43]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, preporuka 1 točka (b).
([44]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, preporuka 2. Tijekom OLAF-ove istrage unutarnji postupak za savjetovanje i kontrolu utvrđen u članku 17. stavku 7. izmijenjene Uredbe o OLAF-u jamči (i) usklađenost aktivnosti koje OLAF provodi tijekom istrage s načelima zakonitosti, nužnosti i proporcionalnosti, (ii) poštovanje postupovnih jamstava i temeljnih prava i (iii) pravilnu primjenu prava Unije i nacionalnog prava. Za taj neovisni unutarnji mehanizam za zakonitost i kontrolu trenutačno je zadužen tim pravnih stručnjaka iz OLAF-a (revizijski tim).
([45]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, preporuka 3.
([46]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, preporuka 4 točka (c).

Izvješćivanje

53. Odbor je napomenuo da je OLAF kao opravdanje za trajanje istrage najčešće navodio „složenost predmeta” (u 70 % predmeta). Okolnosti u kojima bi se istraga mogla smatrati složenom mogu se razlikovati od slučaja do slučaja, ovisno o predmetu i posebnim okolnostima. OLAF se obično poziva na složenost kad raspolaže brojnim dokumentima koje je zbog njihova formata, opsega i jezika teško pregledati. Složenost se navodi i kad se pojave poteškoće među jurisdikcijama i novi pravni problemi, kad predmet uključuje ili bi mogao uključivati brojne osobe ([47]) i/ili zemlje, kad je opseg istrage širok ili kad je teško analizirati transakcije.

54. Drugi razlozi kojima je OLAF opravdavao trajanje uključuju unutarnja pitanja (npr. problemi u području ljudskih resursa, kao što je dugotrajna odsutnost glavnog istražitelja ili reorganizacija istražnog tima) ili vanjske okolnosti na koje OLAF ne može utjecati (npr. poteškoće u suradnji s dionicima, čekanje doprinosa europskih institucija, nacionalnih tijela ili drugih dionika ili posljedice pandemije bolesti COVID-19 ([48])).

55. Na trajanje istraga utječe i sve više dopunskih istraga između OLAF-a i EPPO-a. Trećina razmotrenih predmeta ([49]) bile su dopunske istrage ili predmeti u kojima je ustanovljena moguća nadležnost EPPO-a, a svi su prekinuti u očekivanju odgovora EPPO-a. Istražne aktivnosti prekinute su uglavnom zato što je (i) bilo potrebno pričekati odluku EPPO-a o pokretanju vlastite kaznene istrage na temelju prijave kaznenog djela EPPO-u koju sastavlja OLAF ili je, (ii) u predmetima u kojima je EPPO pokrenuo istragu, a OLAF je to smatrao primjerenim, trebalo pričekati da EPPO pristane da OLAF provede dopunsku istragu.

56. Odbor je usporedio sadržaj OLAF-ovih izvješća nakon 12 mjeseci sa svim podacima dostupnima u svakom spisu predmeta i pritom nije utvrdio nepodudarnosti. Općenito smatra da pravilno ispunjen predložak za podnošenje izvješća odboru može omogućiti pouzdan uvid u predmet. Važno je ažurirati unesene informacije svakih šest mjeseci, pri čemu posebno treba voditi računa o korektivnim mjerama poduzetima u izvještajnom razdoblju i njihovoj učinkovitosti. Odbor je već istaknuo ([50]) da to što se u trenutku sastavljanja izvješća nakon 12 mjeseci određena istraga privodi kraju ne oslobađa OLAF od obveze da obavijesti odbor o korektivnim mjerama poduzetima za vrijeme te istrage.

Kontinuitet istraga

(a) *Prekidi istražnih aktivnosti*

57. Odbor je pomno analizirao intenzitet istražnih aktivnosti tijekom svakog predmeta i utvrdio da je većina analiziranih predmeta (njih 27) uključivala razdoblja neaktivnosti ([51]). U većini predmeta zabilježeno je više od jednog takvog razdoblja. U 27 predmeta odbor je utvrdio prekide koji su trajali od 3 do 8 mjeseci ([52]). U 6 predmeta prekidi su trajali od 9 do 15 mjeseci ([53]). U usporedbi s nadzorom za 2024. odbor nije utvrdio dulja razdoblja neaktivnosti (4 predmeta 2024. imala su prekide dulje od 16 mjeseci).

58. Kao što je više puta istaknuto, odbor uvažava činjenicu da se analiza trajanja ne može temeljiti samo na broju i duljini prekida aktivnosti u okviru istrage i da je u svakoj analizi potrebno uzeti u obzir cijeli spis predmeta istrage i, u skladu s člankom 7. stavkom 5. Uredbe o OLAF-u, posebne okolnosti i složenost svakog slučaja.

([47]) U analiziranim predmetima broj fizičkih/pravnih osoba varirao je od 1 do 29.
([48]) To opravdanje odnosi se na predmete pokrenute 2021. ili u prvom tromjesečju 2022.
([49]) [Povjerljivo].
([50]) Vidjeti Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, točke 38. i 39.
([51]) Radi kratkoće u pet predmeta nisu utvrđena razdoblja neaktivnosti [povjerljivo].
([52]) [Povjerljivo].
([53]) [Povjerljivo].

59. Odbor ponavlja ([54]) da razdoblja neaktivnosti moraju biti pravilno zabilježena i opravdana u spisu predmeta i da bi kašnjenja ili prepreke na koje je tim nadležan za predmet naišao za vrijeme istrage uvijek trebali biti evidentirani i sljedivi u OCM-u (npr. u obliku bilješke u spisu). To bi upravi OLAF-a omogućilo da učinkovito prati napredak istrage i da se postigne potrebna razina transparentnosti i odgovornosti.

60. Odbor je u prethodnoj analizi trajanja primijetio da OLAF u nekim predmetima nije pravilno bilježio okolnosti u kojima je došlo do razdoblja neaktivnosti u OCM-u ([55]). Analiza provedena 2024. ([56]) već je pokazala određena poboljšanja u tom području u usporedbi s prijašnjim razdobljima. Odbor je za 2025. utvrdio slično kretanje jer je OLAF povremeno dokumentirao prekide dulje od tri mjeseca kako bi odbor analizirao razloge za takva razdoblja neaktivnosti. Odbor je samo u dva predmeta utvrdio nedokumentirane prekide za koje OLAF nije dao zadovoljavajuća objašnjenja ([57]).

61. U tom smislu odbor pohvaljuje praksu dokumentiranja postupnog napretka OLAF-ove analize podataka u bilješkama u spisu predmeta, kao i bilježenja svih postupovnih prepreka na koje je istražni tim naišao. U usporedbi s nadzorom za 2024. odbor je uočio pozitivno kretanje, no praksa se razlikuje od slučaja do slučaja.

62. Odbor bi ujedno htio potaknuti odjele za istrage da u OCM-u evidentiraju istražne aktivnosti koje se odvijaju osobno i/ili usmeno, kao što su sastanci, telefonski razgovori ili videokonferencije (npr. bilješkom u spisu), i pritom objasne svrhu i glavni ishod te istražne aktivnosti.

63. Odbor je napomenuo i da je OLAF u većini slučajeva pravodobno evidentirao dokumente, no u nekoliko je navrata to učinio uz određeno kašnjenje (npr. prepiske e-poštom koje su započele znatno prije nego što su unesene u OCM). Ta praksa nije spojiva s potrebom za jasnoćom i transparentnošću u OCM-u, što je pak neophodno za pojednostavnjenu provedbu istraga, upravljački nadzor i praćenje koje provodi odbor. Zbog toga odbor naglašava da je važno bez odgode unositi sve relevantne dokumente u OCM i, ako to nije moguće, iznijeti i evidentirati objašnjenje u spisu (prepiska e-poštom, bilješka u spisu itd.).

(b) *Mišljenja revizijskog tima*

64. Odbor je u sva 22 zaključena predmeta analizirao i mišljenja koja je izdao revizijski tim prije zaključenja predmeta („mišljenje o zatvaranju predmeta”). Odbor je u analizi kontinuiteta istraga koju je proveo revizijski tim utvrdio određeni stupanj heterogenosti. U nekim se slučajevima u mišljenju revizijskog tima upućuje na razdoblja neaktivnosti ili složenost predmeta a da se pritom ne navode objašnjenja ili dodatne pojedinosti kojima bi se potkrijepila njegova procjena. U drugim se slučajevima u mišljenju samo navodi da „nema takvih naznaka [neopravdanih kašnjenja]”, iako sadržaj spisa predmeta možda upućuje na suprotno.

65. Odbor ponavlja prethodno izneseno stajalište ([58]) da je procjena koja se provodi na kraju istrage iznimno važna za praćenje učinkovitosti OLAF-ovih aktivnosti. Dakle, kako bi mišljenja o zatvaranju predmeta i dalje bila korisna i ispunjavala svoju svrhu ([59]), odbor ponavlja da bi trebala sadržavati potkrijepljenu i potpunu procjenu kontinuiteta istraga, koja bi uključivala i razmatranja o trajanju.

([54]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, točka 44.
([55]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, točke 45. i 46.
([56]) Godišnje izvješće nadzornog odbora za 2024., točka 90.
([57]) [Povjerljivo].
([58]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, preporuka 2; i Godišnje izvješće nadzornog odbora za 2024., točka 94.
([59]) Članak 17. Uredbe o OLAF-u.

66. Odbor potiče OLAF da postigne odgovarajuću ravnotežu između čuvanja povjerljivosti i osiguravanja djelotvorne provjere zakonitosti. Kako bi OLAF-u u tome pomogao, odbor je nedavno predložio zakonodavne izmjene koje bi zajamčile da se mišljenje revizijskog tima o zatvaranju smatra internim dokumentom kako bi se, prema potrebi, vanjskim primateljima dostavljali samo njegovi zaključci ([60]). To bi unaprijedilo sposobnost revizijskog tima da ispuni svoju ulogu neovisnog zaštitnog mehanizma, a glavnom direktoru OLAF-a pružilo bi pouzdanu i smislenu procjenu zakonitosti, proporcionalnosti i postupovnog integriteta istražnih aktivnosti. U svakom slučaju, odbor vjeruje da će se OLAF i prije moguće izmjene Uredbe o OLAF-u pozabaviti tim pitanjem i osigurati da rad revizijskog tima i dalje bude koristan.

Planiranje istraga i određivanje prioriteta

67. Kao što je predviđeno nedavnom izmjenom smjernica o istražnim postupcima, odjeli za istrage dužni su „što prije nakon pokretanja istrage izraditi plan rada” ([61]) i „redovito ga ažurirati” ([62]). Nadalje, u smjernicama o istražnim postupcima sad je izričito propisano da viši upravitelji OLAF-a moraju „pratiti provedbu planova rada” ([63]). Odbor izražava zadovoljstvo tim razvojem i prepoznaje trud koji glavni direktor OLAF-a ulaže u provedbu preporuke 3 iz Mišljenja 5/2021.

68. Provedena analiza pokazala je da 2025. početni planovi rada za istrage nisu izrađeni u 30 % predmeta. Situacija se poboljšava jer je u nadzoru za 2024. to vrijedilo za 60 % predmeta. U preostalih 70 % predmeta 2025. izrađen je početni plan rada, dok je u 18 % ukupnih predmeta početni plan rada ujedno i ažuriran (u odnosu na 5,77 % 2024.). To poboljšanje podudara se s većinom analiziranih istraga (90 % predmeta) koje su pokrenute nakon revizije smjernica o istražnim postupcima u listopadu 2021. ([64]) Odbor ponavlja svoje stajalište da bi dosljedan pristup pozitivno utjecao na OLAF-ov rad ([65]). Plan rada sastavljen na početku istrage koji se prema potrebi ažurira konkretno je sredstvo koje upravi OLAF-a olakšava nadzor nad trajanjem i napretkom istraga i omogućuje optimalno iskorištavanje ljudskih resursa. Odbor vjeruje da će se članak 33. stavci 1. i 2. nedavno donesenih smjernica o istražnim postupcima u budućnosti dosljedno primjenjivati.

69. Odbor je analizom utvrdio i određeni stupanj heterogenosti u određivanju operativnih prioriteta među predmetima. Samo je pet istraga koje su trajale dulje od 36 mjeseci ([66]) izričito postavljeno kao prioritet. Međutim, analiza je pokazala i da su, unatoč tome što nisu izričito postavljeni kao operativni prioriteti, 22 predmeta zaključena ubrzo nakon što su premašila trajanje od 36 mjeseci. Odbor naglašava i da je važno bilježiti odluke o postavljanju istrage kao prioriteta u spisu predmeta te dokumentirati sve sljedeće izmjene takvih odluka.

70. U analizi predmeta koji traju dulje od 36 mjeseci koju je odbor proveo 2025. dobiven je niz nalaza. Prvo, bilo je manje takvih slučajeva nego 2024. (33 predmeta od 327 u 2025. (10 %) u odnosu na 44 predmeta od 333 u 2024. (13 %)), kao što je prikazano na slici 2, što je pozitivan pomak. Drugo, u analizi je istaknuto i da je većina istraga ubrzana nakon što je dosegnula trajanje od 36 mjeseci, zbog čega je većina predmeta zaključena nakon 36 do 42 mjeseca trajanja.

([60]) Vidjeti stajališta i s njima povezane prijedloge u Mišljenju nadzornog odbora 1/2026, odjeljak 3.2.3.
([61]) Članak 33. stavak 1. prva alineja smjernica o istražnim postupcima.
([62]) Članak 33. stavak 2. smjernica o istražnim postupcima.
([63]) Članak 33. stavak 3. smjernica o istražnim postupcima.
([64]) Zahtjev za izradu plana rada uveden je u smjernice o istražnim postupcima koje su odobrene u listopadu 2021. U nedavno odobrenim smjernicama o istražnim postupcima, koje su stupile na snagu 1. siječnja 2026., sad se zahtijeva i ažuriranje planova rada.
([65]) Mišljenje nadzornog odbora 5/2021, preporuka 3.
([66]) [Povjerljivo].

71. Odbor je ujedno napomenuo da je do kraja prosinca 2025. od 22 zaključena predmeta njih 16 zaključeno s preporukama ([67]) (14 financijskih preporuka, 1 stegovna preporuka, 2 pravosudne preporuke i 6 administrativnih preporuka), 5 ih je zaključeno bez preporuka ([68]), a 1 je obustavljen jer je EPPO pokrenuo istragu istih činjenica ([69]).

72. Zaključno, kad je riječ o kontinuitetu istraga, odbor je utvrdio da su u većini predmeta trajanje i utvrđena razdoblja neaktivnosti zapravo opravdani. Odbor smatra da tek u vrlo ograničenom broju analiziranih predmeta ([70]) postoje sumnje u vezi s proporcionalnošću njihova trajanja. Odbor smatra da u tim slučajevima OLAF-ove istrage nisu bile kontinuirane, a prekidi nisu bili opravdani. S obzirom na navedeno odbor ističe da je važno prekide u istragama ograničiti na najmanju moguću mjeru. Ističe i da je potrebno takva razdoblja neaktivnosti jasno obrazložiti u spisu predmeta.

2.6. *Nadzor nad OLAF-ovom primjenom preporuka nadzornog odbora*

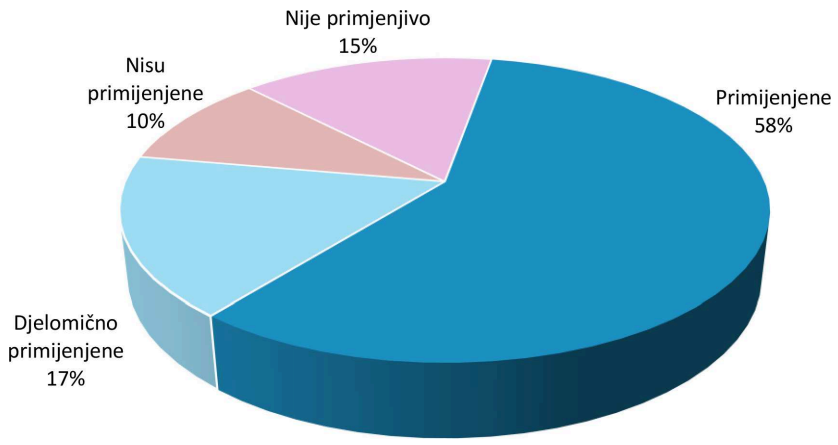
73. Odbor je u izvještajnom razdoblju temeljito procijenio provedbu preporuka koje je od 2021. do 2024. izdao OLAF-u u svojim mišljenjima.

74. Odbor je proveo svoju procjenu vodeći računa o OLAF-ovu stajalištu o primjeni preporuka koje je iznio u svojem godišnjem izvješću i pomno analizirajući konkretne mjere koje su donesene radi primjene preporuka. Odbor je analizirao sadržaj i praktični učinak OLAF-ovih aktivnosti i prema potrebi tražio daljnja pojašnjenja te prateću dokumentaciju i dokaze kako bi osigurao sveobuhvatnu i objektivnu procjenu razine primjene.

75. Odbor je procijenio razinu primjene za ukupno 71 preporuku koju je izdao u svojim mišljenjima od 2021. do 2024. Zaključio je da je 41 preporuka primijenjena, njih 12 djelomično, a 7 nimalo, s tim da ih 11 više nije primjenjivo u sadašnjem kontekstu. Postoci su prikazani na slici 3 u nastavku.

Slika 3

Procjena OLAF-ove primjene preporuka nadzornog odbora

([67]) [Povjerljivo].
([68]) [Povjerljivo].
([69]) [Povjerljivo].
([70]) [Povjerljivo].

76. Otprilike 70 % preporuka koje su obuhvaćene tim nadzorom odnosile su se na moguće izmjene smjernica o istražnim postupcima. Te preporuke izložene su u raznim mišljenjima, a prije svega u Mišljenju nadzornog odbora 3/2024, u kojem je odbor iznio opaske o završnom nacrtu novih smjernica o istražnim postupcima koje su trebale biti donesene ubrzo nakon toga.

77. Smjernice o istražnim postupcima ključan su postupovni instrument unutar OLAF-ova istražna okvira. Sadržavaju jasne, sveobuhvatne i operativne upute za istražitelje, čime se jamči dosljednost, pravna sigurnost i postupovna usklađenost u provedbi istraga. Njihova nedavna revizija imala je dva glavna cilja: (i) ažurirati određene odredbe kako bi se osigurala potpuna usklađenost s važećim pravnim okvirom i relevantnom sudskom praksom i (ii) objediniti, što je više moguće, razne interne poslovnike u jedan usklađeni dokument, čime bi se smanjila rascjepkanost koja je nastala zato što istodobno postoji više internih uputa i smjernica.

78. Odbor je stoga pozdravio donošenje revidiranih smjernica, bez obzira na to što su dovršene nakon početno predviđenog roka. Završna verzija novih smjernica o istražnim postupcima službeno je donesena 11. studenog 2025. i stupila je na snagu 1. siječnja 2026., što je bio važan korak prema jačanju postupovne jasnoće i institucionalne usklađenosti.

79. Odbor je nakon njihova donošenja mogao procijeniti koliko se u novim smjernicama o istražnim postupcima vodilo računa o njegovim preporukama. Analiza završnog teksta pokazuje da je postignut znatan napredak u prihvaćanju velikog broja preporuka odbora. Međutim, određeni aspekti tek su djelomično primijenjeni ili uopće nisu uključeni onako kako je to odbor preporučio. S obzirom na ta neriješena pitanja i njihovu važnost za osiguravanje potpune postupovne otpornosti i usklađenosti s važećim pravnim okvirom odbor će u obnašanju svojeg nadzornog mandata i dalje pomno pratiti ključne točke navedene u nastavku.

80. **Trajanje istraga.** Odbor je proteklih godina izdao nekoliko preporuka čiji je cilj jačanje OLAF-ove sposobnosti da djelotvorno upravlja trajanjem svojih istraga. Kako je prethodno navedeno, odbor unatoč ostvarenom napretku smatra da su određeni aspekti i dalje presudni za odvijanje istraga bez nepotrebne odgode. Točnije, odbor ponovno ukazuje na: (i) potrebu da se spriječe razdoblja neaktivnosti koja premašuju tri mjeseca i u svakom slučaju da se takva razdoblja propisno evidentiraju i valjano opravdaju u OCM-u, (ii) važnost osiguravanja da mišljenja revizijskog tima izdana prije zaključenja OLAF-ovih istraga sadržavaju opsežnu i dobro obrazloženu procjenu kontinuiteta istrage koja uključuje i razmatranja o trajanju i (iii) priliku da se uspostavi poseban postupak za sustavno preispitivanje predmeta koji traju dulje od 24 mjeseca i jasno određivanje prioriteta za one koji traju dulje od 36 mjeseci, što bi bio djelotvoran mehanizam za skraćivanje ukupnog trajanja istraga.

81. **Promjene opsega istraga.** Odbor napominje da u novim smjernicama o istražnim postupcima nije razmotrena mogućnost ograničenja opsega istraga, i to zbog nenadležnosti ili drugih razloga. Odbor prepoznaje da se početni opseg istrage smanjuje ili ispravlja tek u iznimnim slučajevima, no ističe da se takvi predmeti javljaju u praksi. Zbog nedostatka smjernica nije jasno kako bi trebalo postupiti u sličnim situacijama ako se ubuduće ponove. Odbor stoga smatra da bi se takvim scenarijima, iako su rijetki, trebalo izričito pozabaviti u smjernicama o istražnim postupcima ili čak u zasebnim uputama, kako bi se osigurale primjerene smjernice za istražitelje, pravna sigurnost i transparentnost.

82. **Međusobno izvješćivanje o predmetima između OLAF-a i EPPO-a**. Odbor je od osnivanja EPPO-a posvetio posebnu pozornost suradnji između OLAF-a i EPPO-a, što se može vidjeti u Mišljenju nadzornog odbora 2/2021 o radnim dogovorima između OLAF-a i EPPO-a i kasnijim nadzornim aktivnostima ([71]). Praktična interakcija i suradnja ta dva ureda ključna je za pravilnu provedbu recipročnih dužnosti izvješćivanja. Odbor zbog toga smatra

([71]) Vidjeti Mišljenje 1/2024 o dopunskim istragama OLAF-a i EPPO-a i s njima povezan postupak praćenja iz Godišnjeg izvješća nadzornog odbora za 2024.; vidjeti i Mišljenje nadzornog odbora o OLAF-ovoj dužnosti izvješćivanja EPPO-a, koje bi trebalo biti objavljeno u prvoj polovini 2026.

da su radni dogovori trebali sadržavati više smjernica o prijenosu predmeta i načinima na koje se to provodi. Unatoč tome, odbor ujedno prepoznaje da se očekuju važne promjene u okviru preispitivanja strukture EU-a za borbu protiv prijevara koje će utjecati na načine na koje ta dva tijela surađuju. Odbor će i dalje pratiti to aktualno pitanje i u skladu sa svojim mandatom pridonositi nesmetanoj suradnji.

2.7. *Nadzor nad pojedinačnim pritužbama podnesenima OLAF-u*

83. Kao i svake godine, odbor je 2025. dvaput primio izvješća i relevantne dokumente o pojedinačnim pritužbama koje je OLAF obradio. Glavni direktor obavijestio je odbor da je OLAF obradio ukupno osam pritužbi. Glavni direktor iznio je i pregled pritužbi koje je rješavao Europski ombudsman. OLAF je omogućio automatski pristup odgovarajućim predmetima u OCM-u, koji sadržava sve relevantne dokumente i informacije ([72]).

84. Odbor je razmotrio pet pritužbi koje je OLAF obradio 2025. (na preostale tri OLAF je odgovorio 2026.).

85. Sve analizirane pritužbe podnijelo je osoblje EU-a. U skladu s člankom 90.a Pravilnika o osoblju ([73]) dužnosnici EU-a i ostali članovi osoblja mogu glavnom direktoru OLAF-a podnijeti zahtjeve povezane sa svojim pravima i načinom na koji se s njima postupa u kontekstu istraga koje provodi OLAF. Mogu podnijeti i žalbu na akt kojim su oštećeni u vezi s istragama OLAF-a.

86. Odbor napominje da su četiri pritužbe podnijeli informatori koji su osporavali OLAF-ovu odluku da odbaci predmet odabira i stoga ne pokrene istragu.

87. Jedna pritužba odnosila se na zahtjev za naknadu imovinske i neimovinske štete u skladu s člankom 90.a Pravilnika o osoblju, koji je podnijela osoba umiješana u zatvorenu istragu tvrdeći da je OLAF-ova istraga nezakonita.

88. Odbor smatra da je OLAF u prethodno navedenim pritužbama pružio dostatna objašnjenja podnositeljima pritužbi i da je postupao u skladu s obvezom iz članka 41. stavka 2. točke (c) Povelje Europske unije o temeljnim pravima o „obvez[i] uprave da obrazloži svoje odluke”.

3. **Suradnja**

3.1. *Suradnja s OLAF-om*

89. Odbor je 2025. učvrstio plodonosnu suradnju s OLAF-om nastavkom otvorenog i smislenog dijaloga s glavnim direktorom OLAF-a i njegovim timom, a nakon završetka njegova mandata i s vršiteljicom dužnosti glavnog direktora i njezinim timom.

90. Odbor je nastavio s praksom pozivanja glavnog direktora OLAF-a i njegova osoblja na svoje mjesečne sjednice kako bi se informirali o svim pitanjima relevantnima za rad odbora i OLAF-a te raspravili o njima. Članovi odbora i tajništva ujedno su održali službene i neslužbene sastanke s upravom i osobljem OLAF-a u okviru pripreme rada odbora.

([72]) U skladu s člankom 6. stavkom 2. radnih dogovora OLAF-a i nadzornog odbora.

([73]) Uredba br. 31 (EEZ), 11 (EZAE) o Pravilniku o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju, dostupna na: EUR-Lex – 01962R0031-20140501 – HR – EUR-Lex.

91. Odbor je od OLAF-a primio sljedeća izvješća u skladu s Uredbom o OLAF-u i ustaljenim radnim praksama: (i) izvješća o istragama koje traju dulje od 12 mjeseci, (ii) izvješća o preporukama OLAF-a izdanima od 1. listopada 2013. koje nisu uzete u obzir i za koje je OLAF dobio odgovore od predmetnih nadležnih tijela u okviru godišnjeg postupka praćenja iz 2024., (iii) izvješća o pritužbama upućenima OLAF-u u vezi s postupovnim jamstvima u tekućim istragama OLAF-a, (iv) izvješća o predmetima za koje su informacije poslane nacionalnim pravosudnim tijelima, (v) izvješće o odgodama na temelju članka 4. stavka 6. Uredbe o OLAF-u, (vi) izvješće o OLAF-ovoj primjeni preporuka nadzornog odbora 2024. i (vii) izvješće o predmetima u kojima nije pokrenuta istraga i predmetima koji su odbačeni.

3.2. *Odnosi s dionicima*

92. Odbor odgovara institucijama koje su imenovale njegove članove, a ujedno je i partner institucija EU-a u dijalogu. Odbor izvješćuje institucije EU-a o svojim aktivnostima; može na njihov zahtjev izdavati mišljenja; sastavlja izvješća o istražnim pitanjima i razmjenjuje mišljenja s njima na političkoj razini ([74]).

93. Odbor smatra da je važno održavati redovit kontakt s institucijama EU-a i OLAF-ovim partnerima i dionicima kako bi se poboljšao protok informacija i dobili komentari na OLAF-ov rad. To je bilo posebno važno u izvještajnoj godini zbog aktualnog rada na evaluaciji Uredbe o OLAF-u i pokretanja preispitivanja strukture EU-a za borbu protiv prijevara.

94. Odbor i njegovo tajništvo bili su u kontaktu s: (i) radnom skupinom Vijeća za borbu protiv prijevara (GAF) (predstavljanje godišnjeg izvješća za 2024. koje je predsjednik održao 18. lipnja 2025.), (ii) Odborom za proračunski nadzor (CONT) Europskog parlamenta (predstavljanje godišnjeg izvješća odbora za 2024. koje je predsjednik održao 16. listopada 2025.) i (iii) povjerenikom za proračun, borbu protiv prijevara i javnu upravu Piotrom Serafinom (koji je sudjelovao na plenarnoj sjednici odbora 16. rujna 2025.).

95. Odbor je sudjelovao i na godišnjoj međuinstitucijskoj razmjeni mišljenja o OLAF-u koju je 3. studenog 2025. održalo dansko predsjedništvo Vijeća na temu preispitivanja strukture EU-a za borbu protiv prijevara. Odbor je ponovno izrazio svoju neupitnu podršku OLAF-ovoj ulozi neovisnog istražnog tijela koje ima središnji položaj u strukturi EU-a za borbu protiv prijevara. Odbor smatra da bi trebalo uspostaviti određene bitne mehanizme kako bi OLAF u potpunosti ispunio svoju misiju na temelju ključnih stupova kontinuiteta, neovisnosti i održavanja operativnog mandata.

96. Prvo, odbor je istaknuo da bi OLAF trebao ojačati unutarnje kontrole kako bi se skratilo trajanje istraga i zajamčilo strateško određivanje prioriteta među intervencijama. Drugo, OLAF bi trebao imati sva potrebna sredstva (ljudski resursi, financiranje, tehnologija) kako bi odgovorio na sve složenije načine počinjenja prijevara koji se ubrzano razvijaju. Treće, odbor je u dugoročnijoj perspektivi utvrdio nekoliko područja koja treba pažljivo razmotriti, što će se uzeti u obzir u predstojećoj reviziji Uredbe o OLAF-u ([75]). Potrebne su određene ciljane izmjene Uredbe o OLAF-u kako bi se poboljšale jasnoća i unutarnja usklađenost i u konačnici pospješili njezina primjena i učinak. Na kraju bi trebalo razmotriti poteškoće koje prelaze Uredbu o OLAF-u i odnose se na širu strukturu za borbu protiv prijevara. Na primjer, izvršavanje OLAF-ovih nalaza ovisi o drugim nadležnim tijelima, što katkad rezultira dugotrajnim i neizvjesnim postupcima. U tom bi se smislu moglo razmotriti preispitivanje pravnog statusa OLAF-ovih preporuka ili jačanje odgovornosti nadležnih tijela za daljnje postupanje.

([74]) Članak 15. stavak 1. Uredbe (EU) br. 883/2013: „Nadzorni odbor glavnom direktoru upućuje mišljenja, uključujući po potrebi preporuke, među ostalim, o sredstvima potrebnim za izvršavanje istražne funkcije Ureda [OLAF-a], o istražnim prioritetima Ureda i o trajanju istraga. Ta se mišljenja mogu dostaviti na vlastitu inicijativu, na zahtjev glavnog direktora ili na **zahtjev institucije, tijela, ureda ili agencije**, bez uplitanja u provođenje istraga u tijeku. […] Institucijama, tijelima, uredima ili agencijama šalje se preslika mišljenja izdanih u skladu s trećim podstavkom."

([75]) Opsežno su prikazani u Mišljenju nadzornog odbora 1/2026 priloženom Evaluacijskom izvješću Komisije o primjeni i učinku Uredbe o OLAF-u, a sažeto u prethodno navedenom odjeljku „2.3. Nacrt mišljenja priloženog Evaluacijskom izvješću Komisije o Uredbi o OLAF-u".

97. Odbor je sudjelovao i u dijalogu o provedbi o preispitivanju strukture EU-a za borbu protiv prijevara s povjerenikom Serafinom, koji je održan 10. studenog 2025.

4. **Upravljanje i resursi**

4.1. ***Načini rada nadzornog odbora***

98. Odbor je od siječnja do prosinca 2025. održao 11 plenarnih sjednica, hibridnih ili uz fizičku prisutnost. Odbor je imenovao izvjestitelja za svaku razmotrenu važniju temu. Izvjestitelji su s tajništvom pripremali nacrte izvješća za raspravu na plenarnim sjednicama; ujedno su održali neslužbene i službene sastanke s odgovarajućim osobljem OLAF-a i tajništvom o izradi mišljenja. Predsjednik, izvjestitelji i članovi tajništva isto su se tako redovito sastajali kako bi radili na konkretnim pitanjima.

99. Odbor je 2025. ponovno bio u punom sastavu od pet članova.

100. Nakon što je Thierry Cretin dao ostavku u srpnju 2024., imenovan je drugi član s popisa kandidata potencijalnih članova iz Odluke o imenovanju članova nadzornog odbora OLAF-a ([76]). Taj je član dao ostavku ubrzo nakon toga, te je zatim 1. listopada 2025. za člana odbora imenovan Andrei-Atila-Luca Chendi.

101. Nakon ostavke Terese Anjinho u veljači 2025. imenovana je Maria Stylianidi 6. svibnja 2025.

4.2. ***Tajništvo***

102. Tajništvo je 2025. nastavilo pružati podršku članovima odbora u izvršavanju njihovih dužnosti, podupirući time neovisnost OLAF-a. Kao i u prethodnom izvješću ([77]), odbor podsjeća da je važno da tajništvo ima resurse koji su dostatni za to da se pruža potpora radu i nadzornog odbora i nadzornika postupovnih jamstava, kao i za to da se očuva potrebno razdvajanje zadaća između ta dva tijela.

103. Odbor u tom smislu pohvaljuje dolazak dva dodatna pravna službenika u tajništvo 2025.

104. Međutim, voditelj tajništva otišao je u veljači 2025., nakon čega je član tajništva koji je u njemu najdulje obnašao dužnost preuzeo funkciju vršitelja dužnosti voditelja u ožujku 2025. Postupak zapošljavanja novog voditelja tajništva dovršen je početkom 2026., a imenovanje novog voditelja tajništva planira se za 1. travnja 2026.

105. Nakon odlaska administrativnog asistenta otvoren je natječaj i za to radno mjesto.

106. Odbor je sudjelovao u svim postupcima zapošljavanja u skladu s važećim pravilima. Dužnosnici raspoređeni u tajništvo nikad ne smiju tražiti ni primati upute o nadzornom djelovanju odbora ni od koje vlade niti od ikoje institucije, tijela, ureda ili agencije. Uključenost odbora u te postupke zapošljavanja jamči neovisnost postupka odabira.

107. Tajništvo je tijekom godine, kao i ostatak Komisije, nastavilo s hibridnim načinom rada, u kojem se rad u uredu kombinirao s radom na daljinu, i provodilo program rada dogovoren s odborom.

([76]) Odluka (EU, Euratom) 2022/521 Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 28. ožujka 2022. o imenovanju članova nadzornog odbora Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF).

([77]) Godišnje izvješće nadzornog odbora za 2024., točka 114.

108. Tajništvo je od ožujka 2017. administrativno dio Ureda Europske komisije za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu („PMO”), ali je smješteno u odvojenoj sigurnosnoj zoni unutar OLAF-ovih prostora. Odbor je u mnogo navrata, a posljednji put u svojem Mišljenju 1/2026, izrazio dvojbe o tome je li pripojenost njegova tajništva PMO-u najprimjerenija organizacijska lokacija.

4.3. ***Proračunska pitanja***

109. Proračun odbora za 2025. bio je 200 000 EUR. Budući da je odbor dio godine radio s manjim brojem članova, stvarni iznos isplaćen do kraja 2025. iznosio je 139 982,39 EUR, što je otprilike 70 % ukupnog iznosa.

110. Direktor PMO-a je dužnosnik za ovjeravanje koji je na osnovu daljnjeg delegiranja ovlasti odgovoran za rashode.